

1988, 22. září – Sdělení VONS č. 808 „MUDr. Vladimír Komár se domáhá práva“ o případu Vladimíra Komára, jemuž byl pro údajnou duševní chorobu přiznán invalidní důchod a jenž se snažil prokázat duševní zdraví zasláním dopisů státním orgánům se záměrně urážlivým textem, o jeho odsouzení Okresním soudem v Liptovském Mikuláši k podmíněnému trestu odnětí svobody a následném uznání jeho duševní přičetnosti.

MUDr. Vladimír Komár, nar. 23. 5. 1947, bytem Košice, Laborecká 8, pracoval do roku 1984 jako ambulantní lékař – psychiatr; postupně se stal alkoholikem a byl pro návykovou duševní poruchu v letech 1983–1984 léčen. Podle lékařských osvědčení byla léčba úspěšná, od května 1984 trvale abstinguje.¹ Přesto mu byl v téže době, v květnu 1984, proti jeho vůli přiznán invalidní důchod, který však odmítl a dodnes odmítá pobírat.

Když zůstávaly jeho stížnosti orgánům důchodového zabezpečení bez odezvy, rozhodl se MUDr. Vladimír Komár ke kurióznímu postupu, jímž chtěl prokázat své duševní zdraví: V prosinci 1985 a lednu 1986 napsal a odeslal státním úřadům – Úřadu důchodového zabezpečení, soudu, prokuratuře a Výboru lidové kontroly – dopisy, v nichž záměrně užil urážlivých formulací a hrubých slov. Byl proto obviněn z trestného činu útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 154 odst. 2 tr. zákona a z trestných činu útoku na veřejného činitele podle § 156 odst. 2 tr. zákona a Okresním osudem v Liptovském Mikuláši byl v hlavním líčení, konaném 13. 5. 1987 samosoudkyní Ludmilou Tukovou, odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců podmíněně na dva roky.² Odvolání se vzdal, rozsudek se stal pravomocným a zkušební lhůta končí 13. 5. 1989.³

Za cenu tohoto odsouzení dosáhl MUDr. Komár svého: znalecký posudek, vypracovaný soudními znalci pro potřeby trestního řízení, konstatoval, že je plně duševně zdravý, a to od 4. 5. 1984.

Z hlediska trestního práva lze těžko dr. Komárovi vytýkat, že se touto riskantní cestou domáhá spravedlnosti ve své tíživé situaci; právo však porušil Okresní soud v Liptovském Mikuláši, který měl zvážit, zda vůbec byl spáchán trestný čin. V odůvodnění rozsudku sice konstatuje, že dr. Komár psal dopisy s cílem dosáhnout nápravy svého pracovního právního postavení, avšak právní úvaha o subjektivní stránce jeho jednání a o přímém či nepřímém úmyslu obžalovaného zcela chybí. Soud měl rozhodně postoupit znalecký posudek, prokazující duševní zdraví dr. Komára, prokuratuře, aby zjedнала průchod právu a dr. Komárovi bylo umožněno opět pracovat.⁴

Informace o Chartě 77, r. 11, 1988, č. 17, s. 9.

POZNÁMKY

- ¹ Viz kopie Komárových lékařských záznamů z let 1984–1986 uložené in: LP, Sb. VONS, inv. č. 179, sign. I/1, kart. 31.
- ² V rozsudku Okresního soudu v Liptovském Mikuláši odsuzujícím 13. 5. 1987 Vladimíra Komára pro trestné činy útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 154, odst. 2 tr. zák. a útoku na veřejného činitele podle § 156, odst. 2 tr. zák. k podmíněnému trestu odnětí svobody s odkladem na zkušební dobu dva roky je uvedeno sedm dopisů napsaných od prosince 1985 do května 1986, kterými měl urazit státní orgán nebo veřejného činitele pro výkon jejich pravomoci v souvislosti s jeho uznáním za plně invalidního. Tři dopisy napsal Úřadu důchodového zabezpečení v Bratislavě, dva Generální prokuratuře SSR a po jednom Výboru lidové kontroly SSR, resp. Krajskému soudu v Košicích. „*Obžalovaný nepopieral, že urážlivé listy písal a odoslal. Na hlavnom projednávaní túto skutočnosť ľutoval a ospravedlňoval sa adresátom. Tvrdil však, že obsah listov, čo do podstaty, je stále aktuálny a pravdivý a nevie ako sa má dovolať svojej pravdy a ako dosiahnuť, aby mohol naďalej pracovať ako lekár, lebo sa cíti byť veľmi poškodený tým, že bol daný do invalidity. S týmto rozhodnutím nesúhlasí, a preto aj odmieta preberať invalidný dôchodok. Uvedomil si, že listy neboli vhodne písané a že nemali obsahovať urážlivé výrazy, a vyslovil presvedčenie, že [sa] v budúcnosti niečo také opakovať nebude.*“ Rozsudek je uložen in: tamtéž, sign. I/3, kart. 31.

- ³ V souhrnném sdělení VONS č. 860 z 10. 12. 1988, dokument č. 864, je uvedeno, že se na Komára vztahovala amnestie prezidenta republiky z 27. 10. 1988.
- ⁴ Komár po skončení soudního projednání své kauzy signoval základní prohlášení Charty 77, 31. 3. 1988 byl uveden mluvčími Charty 77 mezi jejími novými signatáři. CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 2, Praha 2007, s. 991.